

ikke er muligt at faae Ministeren den anden halve Dei, da han dog stillede sig saa velvilligt lige overfor den første halve og gjerne vil gaae med til Bevillingen i dens gamle Størrælle. Jeg tror, som sagt, at jeg tør paasta, at det virkelig ikke er retfærdigt handlet lige overfor Højskolerne og allermindst lige overfor de stakkels Elever, der have mistet deres Understøttelse uden at have gjort Noget, at der saaledes tages fat paa det Skarpeste af Ministeriet, førend det har viist sig, om Forstanderen har begaaet Noget, og han bliver straffet med den meget følelige Straf paa det økonomiske Omraade, som det er at miste sit Statsstud. Saa kan Ministeren kalde det, hvad han vil, enten han vil kalde det økonomisk Krig eller ei, men den Slags Bennelap af Ministeren tror jeg ikke, at Højskolerne sværme for at faae ret mange af.

Bjørnbat: Naar den høitærede Minister talte om Riffelbevægelse og Skattemægelse, saa hævder han altid dette overfor saadanne Hensillinger som dem, der er stet lige overfor Ministeriet. Men deri ligger netop Misforstaaelsen. Fordi Højskolerne modtage en Understøttelse, eller de Elever, som kunne dokumentere sig som værdige og trængende dertil, modtage en saadan gennem Amtterne eller gennem Skoleraadene, saa erholder Ministeriet ikke derved nogen som helst Ret til Censur over Højskolerne, undtagen netop maaste hvis denne Anmærkning skal være gjældende i Henseende til, om de virke til Gavn for Ungdommens Oplysning. Ministeren vil være ude af Stand til at paavise Nogetsomhelst, der kunde berettiget til Censur. Det er netop det, man fra Thingets Side her altid har hævdet, at Ministeriet ikke er berettiget til. Det har behaget tidligere Kultusministre at være vrede paa de saakaldte Grundtvigske Højskoler; dem have de ikke syntes om, og derfor have de stillet sig uvillig til dem, medens andre Ministre ikke have fundet Behag i andre. Thinget har altid hævdet, at Ministeren er uberettiget til at vrage mellem Højskolerne. De Eneste, der ere berettigede til at vrage, ere de, der ville søge saadanne; de ville have at afgjøre, hvilke Højskoler de ville søge eller sende deres Søner og Døttre til. Naar derfor Ministeriet siger, at, naar Højskolerne gjøre Noget, som Ministeriet maa misbillige, saa maa Understøttelsen absolut tages fra dem, saa er det netop deri, det absolut Uberettigede og Overgrebet ligger. Skattemægelse f. Ex. er jo ikke nogen som helst ulovlig Handling. Ministeriet kan jo dog ikke gaa videre end til at sige, at Skattemægelse er en oppositionel

Handling, men en hvilkensomhelst Højskoleforstander maa lige saa vel, som han absolut er berettiget til at støtte Ministeriet, om han har Vist dertil, ogsaa være berettiget til at være i Oppositionen til Ministeriet. Med Hensyn til Riffelbevægelsen gjælder affurat det Samme; der er ikke bevist Nogetsomhelst om, at det er en ulovlig Handling; det er en oppositionel Handling muligvis; men af den Grund er Ministeriet uberettiget til at nægte Skolerne Understøttelse. Ministeriet har selv angivet Grændsen. Den ligger ikke paa Spørgsmaalet: oppositionelt eller ikke oppositionelt Standpunkt; den ligger kun paa dette One, som Ministeriet selv har formuleret, om Skolerne virkelig ere til Gavn for Ungdommens Oplysning. Derfor kan man sige til Ministeriet: Præster Bevis for, at disse Skoler ikke have virket til Gavn for Ungdommens Oplysning, enten specielt lige overfor dem, der i vedkommende Dieblif ere paa Skolen, eller ogsaa i al Almindelighed. I saa Fald kunde der muligvis være Grund til at tage Understøttelsen fra dem. At det Andet, som fremføres, er absolut urigtigt og kommer slet ikke Sagen ved. Ministeren har saaledes selv affaaet sig fra at tage andre Hensyn end disse i den Bemærkning, han har citeret. — Naar Ministeren skal have viist sin Kjærlighed til Højskolerne derved, at han har holdt paa, at Understøttelserne ikke maa sættes for lavt, saa kan man jo derved komme til at tænke paa mange Ordspog, som her kunne være betegnende. Jeg skal være villig til at indrømme, som jeg altid vil være, at blandt Blinde er den Enøiede naturligvis at foretrække, og jeg skal ikke bebreide Ministeren denne hans Stilling, men kunde endog saa være tilbøielig til at takke Ministeren for det Forsvar, han dog tildels leverede i Landsthinget for Bevillingen til Højskolerne. Jeg skal villig anerkende, at det ikke var saa galt som den Opposition, der fremkom der, mente; men det er jo Noget, vi have kjendt lige saa længe, som der har været Højskoler til, at der har gjort sig i den Grad vrang og fuldstændig forkerte Meninger gjældende om disse, at det slet ikke kan forbause os, at disse Meninger fremkomme nu og fremkomme som det vrangeste og grimme Udtryk for politisk Fanatisme. I den Retning har jeg heller ikke rettet nogen Bebreidelse imod Ministeren, nei, jeg anser tværtimod kun over den Bedømmelse og den Kritik, der er blevet udøvet, og som vistnok ligger fuldstændig udenfor Ministeriets Villie og Ønske, og jeg tror, at det er med Rette, naar der er blevet sagt om de Mennesker, som fremkomme med disse Udtryk: Vogt Jer for Højskolerne, der blive eders Søner ødelagte; de reise dertil